

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

Spis procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych

I.	Wulgarnie słownictwo.....	3
II.	Wagary	4
III.	Samowolne opuszczenie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych	4
IV.	Samowolne odłączenie się od grupy podczas zorganizowanych wyjazdów szkolnych.....	5
V.	Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.	6
VI.	Posiadanie przez ucznia niebezpiecznego przedmiotu mogącego stanowić zagrożenie dla mienia lub zdrowia uczniów.	7
VII.	Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia.	8
VIII.	Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia.	9
IX.	Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną.....	10
X.	Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk.	10
XI.	Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole.....	11
XII.	Agresywne zachowanie rodzica lub opiekuna.	13
XIII.	Agresywne zachowanie ucznia.	13
XIV.	Szkody materialne dokonane przez ucznia.	14
XV.	Zachowanie ucznia lub opiekuna nastające na dobre imię szkoły.	15
XVI.	Zachowanie ucznia mogące zostać uznane za demoralizujące.	16
XVII.	Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego.	17
XVIII.	Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią.	19
XIX.	Popełnienie czynu karalnego.....	20
XX.	Otrzymanie zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego.	20
XXI.	Wybuch pożaru lub podłożenie ognia.	21
XXII.	Ujawnienie cyberprzemocy.	22
XXIII.	Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej.	23
XXIV.	Postępowanie podczas nieobecności dyrektora, gdy zaistniała sytuacja opisana w "procedurach".....	23
	Gdzie szukać pomocy:.....	24
	Definicje.....	24
	Podstawy prawne.....	24
	Oświadczenie pracownika	

I. Wulgarne słownictwo

Gdy **nauczyciel** jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

1. Sam przeprowadza rozmowę z uczniem.
2. Wpisuje informację dla rodziców do segregatora, indeksu lub zeszytu wychowawczego.
3. Powiadamia wychowawcę klasy.

Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, który wpisuje informację dla rodziców do indeksu i klasowego zeszytu uwag.

W przypadku powtarzających się zachowań wychowawca:

1. Przeprowadza rozmowę z rodzicami / opiekunami ucznia i sporządza krótką notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
2. Powiadamia dyrektora, który udziela uczniowi upomnienia lub podejmuje inne kroki przewidziane w regulaminie szkoły.

II. Wagary

W sytuacji, gdy wychowawca lub nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarów:

1. Nauczyciel natychmiast kontaktuje się z wychowawcą.
2. Wychowawca natychmiast kontaktuje się z rodzicem.
3. Jeżeli podejrzenia się potwierdziły, po przyjsciu ucznia do szkoły przeprowadza z nim rozmowę wychowawczą.
4. Zgłasza tę sprawę dyrektorowi (wicedyrektorowi), który przeprowadza z uczniem rozmowę motywującą, spisuje kontrakt lub podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego.
5. Jeżeli ww. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje upomnienie dyrektora.
6. Jeżeli ww. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje naganę dyrektora.
7. Jeżeli uczeń nadal uporczywie wagaruje dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

III. Samowolne opuszczenie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych

1. Pracownik szkoły, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, a jeżeli ten jest nieobecny dyrektorowi (wicedyrektorowi) szkoły.
2. Uczeń otrzymuje uwagę w dzienniku lub zeszytcie wychowawczym.
3. Ww. osoby niezwłocznie zawiadamiają rodziców i umawiają się na rozmowę.
4. Z uczniem przeprowadzana jest rozmowa ostrzegawcza w obecności rodzica.
5. Jeżeli podobna sytuacja powtórzy się, uczeń otrzymuje upomnienie, a następnie naganę dyrektora.
6. Jeżeli uczeń nadal uporczywie opuszcza szkołę w czasie lekcji dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

IV. Samowolne odłączenie się od grupy podczas zorganizowanych wyjazdów szkolnych

Nauczyciel, który stwierdził nieobecność ucznia zgłasza ten fakt kierownikowi wycieczki.

1. Kierownik wycieczki próbuje skontaktować się telefonicznie z uczniem (dotyczy klas 4-7 i Gimnazjum).
2. Kierownik pozostawia grupę pod opieką drugiego opiekuna, sam przeszukuje najbliższą okolicę lub zgłasza fakt zaginięcia dziecka administratorowi budynku/ instytucji lub organizatorowi imprezy i wspólnie kontynuują poszukiwania.
3. W przypadku nieodnalezienia się ucznia kierownik wycieczki zawiadamia:
  - policję;
  - dyrektora Szkoły;
  - rodziców ucznia.
4. Nauczyciel przeprowadza rozmowę z odnalezionym uczniem, wyjaśnia przyczyny odłączenia się od grupy/ zagubienia.
5. Dyrektor decyduje o ewentualnych konsekwencjach, jakie ma ponieść uczeń.

Uwagi:

- I. Nauczyciel przed każdą wycieczką zapoznaje uczniów z regulaminem wycieczek.
- II. Podczas wycieczki opiekę nad grupą uczniów sprawuje min. 2 opiekunów.
- III. W klasach 0-3 nauczyciel wręcza dzieciom identyfikatory z danymi teleadresowymi szkoły i numerem telefonu kierownika wycieczki.

V. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły, który jest świadkiem stosowania przemocy ma obowiązek zareagować w celu zabezpieczenia przed dalszą agresją.
2. Nauczyciel, pracownik szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i powiadamia rodziców.
4. Wychowawca, jeżeli sytuacja tego wymaga, zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły.
5. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji lub gdy, akty te powtarzają się nauczyciel lub wychowawca sporządza notatkę opisującą sytuację.
6. Wychowawca natychmiast powiadamia rodziców sprawcy i poszkodowanego pisemnie lub telefonicznie i odnotowuje ten fakt w zeszycie wychowawczym lub w dzienniku klasowym.
7. Uczeń stosujący przemoc otrzymuje naganę wychowawcy, a w poważniejszych przypadkach lub powtarzających się aktach przemocy – naganę dyrektora lub inną karę przewidzianą regulaminem.
8. W szczególnych przypadkach powtarzających się aktów agresji lub w przypadkach szczególnie drastycznych, dyrektor szkoły zgłasza te fakty policji.

VI. Posiadanie przez ucznia niebezpiecznego przedmiotu mogącego stanowić zagrożenie dla mienia lub zdrowia uczniów.

1. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania przedmiotu i deponuje go w sekretariacie.
2. Nauczyciel przeprowadza rozmowę z uczniem.
3. O zaistniałym fakcie informuje wychowawcę klasy.
4. W przypadku odmowy należy powiadomić dyrektora szkoły, a ten z kolei wzywa rodziców ucznia do natychmiastowego stawienia się w szkole.
5. Jeśli uczeń w obecności rodziców w dalszym ciągu odmawia przekazania niebezpiecznego przedmiotu, który stanowi istotne zagrożenie dla życia lub zdrowia, dyrektor szkoły wzywa policję, która zgodnie z prawem, ma możliwość przeszukania odzieży lub plecaka (torby, tornistra, itp.).
6. W sytuacji, gdy rodzic odmawia stawienia się w szkole lub brak jest kontaktu z rodzicem, dyrektor szkoły zawiadamia policję.

VII. Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia.

1. W przypadku zauważenia przyjmowania przez ucznia leków:
  - a. nauczyciel pyta ucznia i sprawdza, co to za lek. W przypadku nieznajomości leku zapisuje jego nazwę i podaje ją wychowawcy lub dyrektorowi.
  - b. wychowawca w przypadku wątpliwości ma obowiązek skontaktować się z rodzicami ucznia, czy lek jest przyjmowany za ich wiedzą i zgodnie z zaleceniami lekarza, w uzasadnionych przypadkach należy zatrzymać lek do czasu kontaktu z rodzicami.
2. Nauczyciel, który znajdzie leki lub inne substancje niebezpieczne, ma obowiązek zabezpieczyć je i zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły.
3. Pracownik szkoły, który był świadkiem lub dowiedział się o używaniu przez ucznia tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych lub narkotyków powiadamia niezwłocznie wychowawcę klasy i dyrektora.
4. Wychowawca lub dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i wzywa rodzica.
5. Uczeń i rodzic są powiadamiani o konsekwencjach takiego zachowania (zgodnie ze statutami i regulaminami szkół).
6. W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły narkotyków lub innych środków psychoaktywnych dyrektor zawiadamia policję.
7. Za używanie substancji psychoaktywnych uczeń otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
8. Jeżeli sytuacje używania szkodliwych substancji powtórzą się, dyrektor:
  - a. rozpoczyna procedurę zmierzającą do usunięcia ucznia ze szkoły;
  - b. zgłasza problem zagrożenia demoralizacją do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
9. W razie potrzeby psycholog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

VIII. Podejrzanie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia.

1. Pracownik szkoły powiadamia wychowawcę lub dyrektora.
2. Uczeń pod opieką osoby dorosłej jest odizolowany od reszty uczniów.
3. W razie potrzeby wychowawca wzywa lekarza.
4. Wychowawca lub dyrektor wzywa rodzica i zobowiązuje go do odebrania ucznia ze szkoły.
5. Wychowawca sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas, miejsce, opis sytuacji, listę świadków.
6. W sytuacji, gdy rodzic odmawia odebrania dziecka lub brak jest kontaktu z rodzicem dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji.
7. W sytuacji, gdy uczeń zaprzecza, że jest pod wpływem substancji odurzającej dyrektor szkoły ma prawo wezwać policję w celu sprawdzenia jego stanu trzeźwości.
8. Uczeń, który w szkole przebywał w stanie odurzenia otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
9. W razie potrzeby psycholog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

IX. Podejrzanie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka i kieszeni (nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukiwać ucznia).
2. Nauczyciel informuje o tym fakcie kierownika wycieczki/ imprezy, wychowawcę i dyrekcję szkoły.
3. Wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego stawienia się.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka i kieszeni, dyrektor szkoły wzywa policję.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie odda substancję, nauczyciel zabezpiecza ją i przekazuje bezzwłocznie w ręce policji, która wszczyna postępowanie wyjaśniające.
6. Nauczyciel sporządza notatkę i przekazuje ją dyrektorowi.
7. Uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły lub dyrektor rozpoczyna procedurę usunięcia ucznia ze szkoły.

X. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk.

W przypadku znalezienia substancji przypominającej narkotyk pracownik powinien:

1. Zabezpieczyć tę substancję, uniemożliwić dostęp uczniom do niej.
2. Powiadomić o tym zdarzeniu kierownika wycieczki/ imprezy, dyrektora szkoły i przekazać substancję dyrektorowi szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji pracownik udziela informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
5. Sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas zajścia znalezienia, miejsce, opis sytuacji, świadków.

XI. Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole.

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy.

Pracownik Szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia lub był jego świadkiem:

- niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, tzn. sprowadza fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy;
- nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia,
- niezwłocznie powiadamia dyrektora Szkoły.

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje innego nauczyciela np. uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.

2. Nauczyciel zawiadamia o zaistniałej sytuacji rodziców i dyrektora (wicedyrektora szkoły).

O **każdym** wypadku nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.

Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor, powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:

- potrzebę wezwania pogotowia,
- potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica,
- godzinę odbioru dziecka ze Szkoły w dniu zdarzenia.

Dziecko **musi zostać odebrane przez rodzica**, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje **nauczyciel**. Nie można dziecka, które uległo lekkiemu wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończyło lekcje. Uczeń (przy lekkich przypadkach) może pozostać w szkole tylko na wyraźne życzenie rodzica.

3. Nauczyciel wyjaśnia okoliczności wypadku.

Wychowawca (pracownik szkoły) ustala jak najbardziej szczegółowo okoliczności wypadku i sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas zajścia wypadku, miejsce, opis sytuacji, świadków.

Nauczyciel dba o kontakt z rodzicami poszkodowanego dziecka, w celu wyjaśnienia przyczyn wypadku i poznania stanu zdrowia dziecka.

Postępowanie dyrektora:

- W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) **nauczyciel lub dyrektor Szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.**
- O każdym groźnym wypadku dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze Szkołą pracownika służby bhp.
- O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
- O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
- Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
- Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem Szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
- Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków.

XII. Agresywne zachowanie rodzica lub opiekuna.

Gdy **nauczyciel** jest świadkiem używania agresywnego zachowania osoby dorosłej wobec ucznia ma bezwzględny obowiązek zareagowania:

1. Zapewnia bezpieczeństwo uczniowi przez np.:
staniecie między uczniem, a osobą dorosłą, odizolowanie ucznia od agresywnej osoby dorosłej, doprowadzenie do opuszczenia przez osobę dorosłą pomieszczenia, w którym się znajdują.
2. Podejmuje próby uspokojenia osoby dorosłej.
3. Podejmuje próby wyjaśnienia sytuacji.
4. W przypadku narastającej agresji wezwania pomocy.
5. W uzasadnionym przypadku zostaje wzywa policję.
6. Powiadamia dyrektora szkoły i wychowawcę klasy

Nauczyciel sporządza i przekazuje dyrektorowi notatkę służbową.

XIII. Agresywne zachowanie ucznia.

Gdy **nauczyciel** jest świadkiem agresywnego zachowania ucznia:

1. Zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom.
2. Podejmuje próbę uspokojenia osoby agresywnej.
3. Podejmuje działania zmierzające do odizolowania agresywnego ucznia i pozostawienia pod opieką osoby dorosłej.
4. Powiadamia wychowawcę klasy.
5. Sporządza notatkę służbową.

Wychowawca:

1. Wyjaśnia zaistniałą sytuację.
2. Przeprowadza rozmowę z uczniem oraz z klasą.
3. Wzywa rodziców i przeprowadza z nimi rozmowę.
4. Przekazuje informację dyrektorowi i psychologowi szkolnemu.

XIV. Szkody materialne dokonane przez ucznia.

Gdy **nauczyciel** jest świadkiem szkód materialnych spowodowanych działalnością ucznia, powinien:

1. Poinformować wychowawcę.
2. Na prośbę wychowawcy lub dyrektora sporządza notatkę służbową.

Wychowawca:

1. Wyjaśnia zaistniałą sytuację.
2. Przeprowadza rozmowę z uczniem.
3. Informuje rodziców o zaistniałej sytuacji.
4. Jeśli istnieje potrzeba wzywa rodziców i przeprowadza z nimi rozmowę.
5. Przekazuje informację dyrektorowi i psychologowi szkolnemu.

Dyrektor:

1. Określa sposób naprawy szkody lub innego zadośćuczynienia.
2. Decyduje o karze, która zostanie nałożona na ucznia.

XV. Zachowanie ucznia lub opiekuna nastające na dobre imię szkoły.

W przypadku gdy nauczyciel lub inny pracownik jest świadkiem sytuacji, w której uczeń słownie lub pisemnie nastaje na dobre imię szkoły

Nauczyciel (pracownik)

1. Informuje o sytuacji wychowawcę, dyrektora lub wicedyrektora szkoły
2. Sporządza notatkę o zaistniałej sytuacji

Wychowawca (dyrektor)

1. Wyjaśnia zaistniałą sytuację.
2. Przeprowadza rozmowę z uczniem.
3. Wzywa rodziców i przeprowadza z nimi rozmowę.
4. Stara się doprowadzić do naprawienia zaistniałej sytuacji
5. Przekazuje informację dyrektorowi i psychologowi szkolnemu.

W przypadku powtarzającej się sytuacji dyrektor podejmuje decyzję o ukaraniu ucznia naganą lub podejmuje dalsze kroki.

W przypadku gdy nauczyciel lub inny pracownik jest świadkiem sytuacji, w której rodzic (opiekun) słownie lub pisemnie nastaje na dobre imię szkoły

Nauczyciel (pracownik)

3. Informuje dyrektora lub wicedyrektora.
4. Sporządza notatkę o zaistniałej sytuacji.

Dyrektor:

1. Wzywa rodziców i przeprowadza rozmowę wyjaśniającą.
2. Stara się doprowadzić do zadośćuczynienia zaistniałych szkód.
3. Decyduje o podjęciu innych kroków.

XVI. Zachowanie ucznia mogące zostać uznane za demoralizujące.

Nauczyciel, który dowiedział się o zachowaniu ucznia lub grupy uczniów, które mogą zostać uznane za demoralizujące :

1. Informuje o zaistniałej sytuacji wychowawcę
2. Sporządza notatkę służbową.

Wychowawca:

1. Wzywa rodziców informuje ich o zaistniałej sytuacji i przeprowadza rozmowę.
2. Informuje na bieżąco dyrektora i psychologa (pedagoga szkolnego) oraz uzgadnia dalsze podejmowane kroki.
3. Jest w stałym kontakcie ze wszystkimi zainteresowanymi.
4. Stara się monitorować zmiany w zachowaniu ucznia.

Dyrektor z psychologiem:

1. Monitoruje sytuację.
2. Służy poradą dla rodziców i ucznia.
3. W razie potrzeby udostępnia adresy poradni i ośrodków świadczących pomoc w tego typu problemach.
4. W przypadku braku zmiany zachowań ucznia decyduje o powiadomieniu zgłoszeniu problemu zagrożenia demoralizacją do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

XVII. Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego.

A. Kontakt, komunikacja i wsparcie:

1. Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu popełnienia samobójstwa ucznia (w szkole lub poza szkołą) natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem.
2. Następnie zawiadamia niezwłocznie dyrekcję szkoły.

B. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:

1. Stałą obecność z uczniem osoby dorosłej.
2. Udzielenie w razie potrzeby pierwszej pomocy.
3. Zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji.
4. Izolację ucznia od grupy rówieśniczej.

C. Dyrektor szkoły:

1. Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.
2. Przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.
3. Powołuje Doraźny Zespół Kryzysowy do zdiagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych.
- 4.

D. Doraźny Zespół Kryzysowy koordynowany przez Dyrektora:

1. Nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej (lista w procedurze postępowania w sytuacjach kryzysowych).
2. Inicjuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia prowadzoną przez: psychologa szkolnego lub psychologa z Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ewentualnie z Poradni Zdrowia Psychicznego) lub inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie szkół placówek oświatowych – w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu.
3. Organizuje i przeprowadza spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:
  - a. poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,
  - b. pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego,

- c. diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.

E. Dyrektor szkoły zapewnia realizację planu zapobiegania ostrym sytuacjom kryzysowym:

1. Wspiera ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:
  - a. pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),
  - b. realizowanie zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.
2. Opracowuje i wdraża na terenie szkoły strategię zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:
  - a. rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,
  - b. nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi,
  - c. zmniejszenie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,
  - d. zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i/lub w zmianie zachowania niewerbalnego wcześniej rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,
  - e. pomaganie uczniom mającym kłopoty (w nauce, rodzinne, itp.)
  - f. zwracanie uwagi na przypadki wagarowania,
  - g. eliminowanie używania alkoholu i narkotyków,
  - h. ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa na terenie szkoły,
  - i. podjęcie działań w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły zmniejszających stres zawodowy.

XVIII. Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią.

W każdym przypadku wykrycia próby samobójczej na terenie szkoły:

Pracownik, który pierwszy dotrze na miejsce zdarzenia:

- a. udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- b. informuje innego pracownika szkoły celem powiadomienia dyrekcji,
- d. pozostaje w miejscu zdarzenia do przybycia właściwych służb,
- e. dyrekcja zapewnia obecność drugiego pracownika celem izolacji miejsca zdarzenia oraz pomocy w prowadzeniu pierwszej pomocy przedmedycznej.

Dyrektor szkoły:

1. Niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:
  - a. służbami medycznymi,
  - b. rodzicami,
  - c. policją, prokuraturą,
  - d. organem nadzoru pedagogicznego.
2. Udziela niezbędną pomoc służbom ratowniczym i policji.
3. Podejmuje decyzję o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu.
4. Organizuje interwencję grupową lub indywidualną dla uczniów i nauczycieli.

Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

1. Powiadamia nadzór pedagogiczny.
2. Organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia.
3. Organizuje wsparcie dla nauczycieli.

XIX. Popelnienie czynu karalnego.

W przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły popełni czyn karalny, pracownik szkoły:

1. Informuje dyrektora szkoły.
2. Sporządza notatkę opisującą zdarzenie i wręcza ją dyrektorowi.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję i zawiadamia rodziców.
4. Dyrektor szkoły zabezpiecza do czasu przyjazdu policji wszystkie przedmioty związane z popełnionym czynem.
5. Policja prowadzi dochodzenie w tej sprawie.
6. Sprawca czynu karalnego, oprócz sankcji prawnych, otrzymuje naganę dyrektora szkoły lub dyrektor rozpoczyna procedurę usunięcia ze szkoły.

XX. Otrzymanie zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego.

W przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub telefonicznego odebrania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego należy:

1. Natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły.
2. Dyrektor podejmuje decyzję o:
  - a. powiadomieniu policji – 112, 997,
  - b. przerwaniu lekcji,
  - c. przeprowadzeniu ewakuacji uczniów,
  - d. zabezpieczeniu dokumentów.
3. Uczniom i pracownikom szkoły nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, które budzą podejrzenie.
4. Należy zachować spokój, nie dopuścić do paniki.
5. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.

XXI. Wybuch pożaru lub podłożenie ognia.

Osoba, która zauważyła pożar:

1. Powiadamia i ostrzega o pożarze w każdy dostępny sposób, a w szczególności sygnałem dźwiękowym.
2. Należy niezwłocznie powiadomić:
  - Państwową Straż Pożarną 998,
  - tel. alarmowy 112.
3. Należy zawiadomić dyrekcję szkoły.
4. Przeprowadza się natychmiastową ewakuację.
5. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.

Zasady ewakuacji osób z obiektu zagrożonego:

1. Dyrektor szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne.
2. Okna w opuszczanych salach zostają zamknięte.
3. Drzwi sal lekcyjnych, pomieszczeń zostają zamknięte.
4. Nauczyciele uczestniczący w ewakuacji liczą dzieci, sprawdzają, czy wszyscy uczniowie opuścili ewakuowane pomieszczenie.
5. Nauczyciele uczestniczący w ewakuacji zabierają na miejsce zbiórki z ewakuowanej klasy dzienniki.
6. Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych.
7. W czasie ewakuacji nauczyciele uczący w poszczególnych salach lekcyjnych, zapewniają właściwą organizację ruchu, nie dopuszczają do wybuchu paniki.
8. Miejscem zbiórki uczniów jest osiedlowe boisko piłkarskie.

XXII. Ujawnienie cyberprzemocy.

W przypadku ujawnienia przypadku cyberprzemocy:

1. Pracownik szkoły, który nabył informację o cyberprzemocy bezzwłocznie przekazuje ją wychowawcy i w miarę możliwości zabezpiecza dowody (np. printscreen).
2. Wychowawca wraz z psychologiem szkolnym dokonują analizy zdarzenia.
3. Nauczyciel informatyki, o ile to możliwe, zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
4. Wychowawca, psycholog, dyrektor, rodzice sprawcy cyberprzemocy zapoznają się z zabezpieczonymi materiałami.
5. W przypadku stwierdzenia złamania prawa dyrektor szkoły powiadamia policję.
6. Psycholog szkolny przeprowadza rozmowę ze sprawcą przemocy, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, jego przyczyn, omówienie skutków cyberprzemocy.
7. Szkoła podejmuje kroki mające na celu usunięcie materiałów i skutków szkodliwych działań.
8. Za stosowanie cyberprzemocy uczeń otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
9. Jeżeli sytuacje stosowania cyberprzemocy powtórzą się, dyrektor rozpoczyna procedurę zmierzającą do usunięcia ucznia ze szkoły.
10. Szkoła podejmuje kroki w celu udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej ofierze przemocy.
11. Kiedy ustalenie sprawcy lub usunięcie skutków działań przekracza możliwości szkoły, szkoła zwraca się z do dostawcy usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.

XXIII. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej.

Osoba, do której zwracają się przedstawiciele mediów zobowiązana jest do następujących zachowań:

1. Nauczyciel nieupoważniony przez dyrektora nie udziela informacji.
2. Zawiadamia niezwłocznie dyrektora.
3. Kieruje przedstawiciela mediów do dyrektora
4. Dyrektor udziela niezbędnych informacji.
5. W szczególnych przypadkach dyrektor udziela pełnomocnictwa wybranym osobom do udzielania informacji mediom.

XXIV. Postępowanie podczas nieobecności dyrektora, gdy zaistniała sytuacja opisana w "procedurach".

1. W czasie pracy szkoły decyzje w przypadkach opisanych w „procedurach” podejmuje dyrektor lub jeden z wicedyrektorów zespołu szkół.
2. W przypadku nieobecności całego zespołu kierowniczego dyrektor wyznacza osobę przejmującą jego obowiązki w sytuacjach opisanych w „procedurach”.
3. W nagłej sytuacji, podczas krótkiej nieobecności zespołu kierowniczego, gdy nie została wyznaczona osoba przez dyrektora, rolę tę przejmuje jeden z wychowawców klas.

Gdzie szukać pomocy:

- Pogotowie Ratunkowe – 112, 999
- Policja – 112, 997
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna – 22 253 49 47
- Ośrodek Pomocy Społecznej – 22 487 13 00
- Sąd Rodzinny i dla Nieletnich – 22 553 93 07
- Młodzieżowy Telefon Zaufania – 9288
- Straż Miejska – 986 i 883-37-62
- Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – 22 595 33 34

Definicje

Nieletni: osoba w wieku od 13 do 17 roku życia, która popełniła czyn karalny
Osoba do 18 roku życia zagrożona demoralizacją.

Młodociani: osoby od 17 do 21 roku życia, które za popełnione przestępstwa i wykroczenia odpowiadają na takich samych zasadach jak dorośli. nawet wtedy, gdy jeszcze są uczniami szkół.

Demoralizacja: wszelkie czyny i zachowania, wskazujące na destrukcję moralną młodego człowieka. Efektem postępującej demoralizacji jest popełnianie czynów karalnych.

Przykłady przejawów demoralizacji:

- niezrealizowanie obowiązku szkolnego – wagary,
- spożywanie alkoholu,
- używanie środków odurzających lub substancji psychotropowych – narkotyki,
- palenie papierosów,
- używanie wulgarnych słów,
- ucieczki z domów,
- włóczęgowski tryb życia,
- naruszenie zasad współżycia społecznego,
- popełnienie czynu karalnego do 13 roku życia.

Czyny karalne najczęściej popełnianie przez dzieci i młodzież na terenie szkół:

- kradzieże (telefony komórkowe, kurtki, plecaki...),
- bójki, pobicia, uszczerbek na zdrowiu,
- uszkodzenie rzeczy – niszczone jest mienie szkoły i innych uczniów,
- przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przestępstwa rozbójnicze /rozboje, wymuszenia rozbójnicze, kradzieże,
- groźby karalne.

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką Szkoły, na terenie Szkoły lub poza terenem Szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła”).

Podstawy prawne

- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).
- art. 4a Ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. Zm
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w Zespole Szkół STO.		
Opracował:	Sprawdził:	Zatwierdził:
	mgr Ewa Pytlak Dyrektor	mgr Jarosław Pytlak Dyrektor
Podpis:	Podpis:	Podpis:
Data:	Data:	Data:

Procedury powiązane:

Procedura ewakuacji szkoły.
Plan ewakuacji budynku.

Zespół Szkół STO	Standardowe Procedury Postępowania SK	Wer. 08.2019 Strona 26/28
------------------	--	------------------------------

Zespół Szkół STO	Standardowe Procedury Postępowania SK	Wer. 08.2019 Strona 27/28
------------------	--	------------------------------

Oświadczenie pracownika Zespołu Szkół STO

potwierdzające znajomość procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.

Niniejszym oświadczam, że zostałam/-em zapoznana/-ny z procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych obowiązującymi na terenie Zespołu Szkół STO w Warszawie. W szczególności zapoznałam/-em się przyjętymi definicjami pojęć, wskazówkami, gdzie szukać pomocy oraz z obowiązkami i procedurami w następujących obszarach sytuacji kryzysowych. Znany mi jest również plan ewakuacji z budynku szkoły.

- I. Wulgarnie słownictwo
- II. Wagary
- III. Samowolne opuszczenie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych
- IV. Samowolne odłączenie się od grupy podczas zorganizowanych wyjazdów szkolnych
- V. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.
- VI. Posiadanie przez ucznia niebezpiecznego przedmiotu mogącego stanowić zagrożenie dla mienia lub zdrowia uczniów.
- VII. Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia.
- VIII. Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia.
- IX. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną.
- X. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyki.
- XI. Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole.
- XII. Agresywne zachowanie rodzica lub opiekuna.
- XIII. Agresywne zachowanie ucznia.
- XIV. Szkody materialne dokonane przez ucznia.
- XV. Zachowanie ucznia lub opiekuna nastające na dobre imię szkoły.
- XVI. Zachowanie ucznia mogące zostać uznane za demoralizujące.
- XVII. Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego.
- XVIII. Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią.
- XIX. Popełnienie czynu karalnego.
- XX. Otrzymanie zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego.
- XXI. Wybuch pożaru lub podłożenie ognia.
- XXII. Ujawnienie cyberprzemocy.
- XXIII. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej.
- XXIV. Postępowanie podczas nieobecności dyrektora, gdy zaistniała sytuacja opisana w "procedurach".

Gdzie szukać pomocy:

Definicje

Podstawy prawne

.....
Data

.....
Podpis (czytelnie)

-
- ❖ Oświadczenie powinno być podpisane przez każdego pracownika Zespołu Szkół
  - ❖ Oświadczenie to zachowuje swoją ważność do kolejnej wersji Procedur
  - ❖ Oryginał oświadczenia pozostaje w teczce osobowej,